

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/185/2021
Identifikačné číslo spisu: 2519200140
Dátum vydania rozhodnutia: 24.11.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:2519200140.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti D. U., narodeného XX. J. XXXX, R. U., narodenú XX. J. XXXX, P. U., narodenú XX. Y. XXXX, bývajúcich u otca, zastúpených kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, so sídlom v Piešťanoch, Krajinská cesta 13, deti rodičov: matky Z.. D. U., bývajúcej v N. XXX, zastúpenej JUDr. Vladimírom Fraňom, LL.M., advokátom v Novom Meste nad Váhom, Haškova 18, a otca Z.. G. U., bývajúceho v U. XXX, o zmenu úpravy styku, vedenej na Okresnom súde Piešťany pod sp. zn. 13 P 9/2019, o dovolaní matky proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 29. marca 2021 sp. zn. 23 CoP 40/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Piešťany (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 27. apríla 2020 č. k. 13 P 9/2019 - 197 v spojení s opravným uznesením zo 7. mája 2020 č. k. 13 P 9/2019 - 215 I. zakázal styk matky s maloletými deťmi: R.Z., narodeným XX. J. XXXX, R., narodenou XX. J. XXXX a P., narodenou XX. Y. XXXX; II. zrušil uznesenie Okresného súdu Piešťany z 22. mája 2018 č. k. 13 P 64/2018 - 97 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave z 11. októbra 2018 sp. zn. 11 CoP 64/2018 v časti nariadenia neodkladného opatrenia; III. rozhodol, že týmto sa zmeňuje rozsudok Okresného súdu Piešťany z 19. októbra 2016 č. k. 13 P 49/2014 - 184 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Piešťany z 28. októbra 2016 č. k. 13 P 49/2014 - 189 v časti úpravy styku matky s maloletými deťmi D., R. a P.; VI. žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia s poukazom na § 25 ods. 3, § 26, § 36 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. Zákona o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“), čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa a § 38 ods. 1, 2 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „C.m.p.“) uviedol, že rozsudkom Okresného súdu Piešťany z 19. októbra 2016 č. k. 13 P 49/2014 - 184 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Piešťany z 28. októbra 2016 č. k. 13 P 49/2014 - 189 bolo manželstvo rodičov maloletých detí rozvedené, maloleté deti boli na čas po rozvoze zverené do osobnej starostlivosti otca,

matke bola určená povinnosť prispievať na výživné pre maloleté deti, súčasťou rozsudku bola aj dohoda rodičov ohľadom styku s maloletými deťmi. Z obsahu spisu mal súd prvej inštancie za osvedčené, že došlo k narušeniu vzťahu medzi matkou a mal. deťmi, pričom konštatoval, že súdom uložené výchovné opatrenie nesplnilo svoj účel, z vyjadrení detí vyplynulo, že matku nechcú ani vidieť, vadí im, že matka neustále chodí pred školu, na krúžky a špehuje ich, matka detí vo svojom vyjadrení poukázala na nevhodné správanie sa detí voči nej, na mal. R. dokonca na OO PZ Vrbové podala oznámenie, že jej odcudzila z kolobežky rukoväť. Ďalej mal súd prvej inštancie za preukázané, že matka svojím správaním znepríjemňuje prácu aj pedagogickým zamestnancom, obťažuje ich a vytvára nekomfortné prostredie ostatným žiakom a ich rodičom, pričom na správanie matky sa sťažujú i rodičia detí navštevujúcich predmetnú školu, súd mal z obsahu spisu tiež za osvedčené, že stále dochádza ku konfliktným situáciám v súvislosti s realizáciou stretávania sa matky s deťmi. Matka detí opakovane súdu uviedla, že nie je dôvod, aby ona navštevovala psychológa, ona sa správa normálne, správanie detí je spôsobené výlučne manipuláciou otca, nie jej správaním, ona nemá dôvod na ňom nič meniť. Zo znaleckého dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že i naďalej pretrvávajú nezmenené správanie sa matky k deťom, nezmenil sa jej postoj, matka si neuvedomuje následky svojho správania, v dôsledku čoho aj deti odmietajú stretávanie s ňou, ako napr. podávanie trestných oznámení, sústavné vyhľadávanie detí, vynucovanie si ich pozornosti, naliehanie na deti, a to aj nevhodnými prostriedkami cez iné osoby - v škole, cez políciu, lekárov, a pracovníkov sociálnej služby a pripustenie vlastného pochybenia pri výchove detí si absolútne neprípúšťa, pričom za tento stav viní všetkých okrem seba (otca detí, kolízneho opatrovníka, Okresný súd Piešťany, Krajský súd v Trnave, znalcov, psychológov, lekárov, školu a pod.), nemá ochotu prispôbiť sa a zmeniť svoje správanie, a to ani pod vplyvom psychológa za účelom zlepšenia jej vzťahu k deťom. Ďalej z obsahu znaleckých posudkov vyplynulo, že správanie sa matky k deťom negatívne vplyva na duševný vývoj maloletých detí a ich psychický stav, jej správanie maloleté deti obmedzuje, zaväzuje, zaťažuje, vyvoláva u nich stresové situácie, ktoré sa matka nesnaží eliminovať. Poukazujúc na vykonané dokazovanie, ako i obsah spisu, že matka nerešpektuje pomoc psychológov a ich odporúčania, uvádzajúc, že ona sa správa normálne a nie je dôvod, aby navštevovala psychológa, pričom nemá záujem zmeniť svoj postoj k deťom, a to ani napriek usmerneniam zo strany súdu, prokurátora, ako i kolízneho opatrovníka, dospel súd prvej inštancie k záveru, že za daných okolností je potrebné v záujme maloletých detí zakázať styk matky s mal. deťmi D., R. a P.. Preto v danom prípade súd prvej inštancie konštatoval, že nie je možné zabezpečiť záujem mal. detí obmedzením styku matky s deťmi poukazujúc pritom na obsah § 25 ods. 3 Zákona o rodine, pričom súd už aj nariadeným neodkladným opatrením obmedzil stretávanie matky s deťmi, a matka ani napriek vyššie uvedenému svoje správanie nezmenila, a to ani pod vplyvom psychológa. Taktiež súd prvej inštancie uviedol, že pri rozhodovaní prihliadol i na názor mal. detí, ktoré odmietajú stretávanie s ňou, a nadôvažok i na matkino správanie - napr. prenasledovanie, vypočúvanie, podávanie trestných oznámení, ktoré negatívne vplyva na duševný vývin maloletých detí, pričom súdom určené stretávanie s matkou nie je v záujme maloletých detí a nepriaznivo vplyva na ich duševný vývin a psychickú pohodu. K vyjadreniam matky, že navštevuje R.. J.. F., školskú psychologičku, ktorej služby, ako vyplynulo z obsahu spisu, využíva od januára 2016, zapojila sa tiež do programu Buddy dobrovoľníctva a navštevuje kurz profí rodičovstva, čo je skupinové, súd prvej inštancie uvedené v danom prípade nepovažoval vzhľadom na obsah spisu, ako i odporúčania znalcov, za dostatočné. Záverom súd prvej inštancie poukazujúc na záujem mal. detí a obsah znaleckého posudku apeloval na otca detí, aby vzhľadom k tomu, že deti sú v jeho osobnej starostlivosti, sa snažil odmietať postoj mal. detí voči matke korigovať, pričom je neprípustné, aby deti voči matke vystupovali dehonestujúco a degradujúco. Súčasne súd prvej inštancie uznesenie Okresného súdu Piešťany z 22. mája 2018 č. k. 13 P 64/2018 - 97 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave z 11. októbra 2018 sp. zn. 11 CoP 64/2018, ktorým bolo na základe podnetu ÚPSVáR Piešťany nariadené neodkladné opatrenie ohľadom úpravy styku matky s maloletými deťmi, v časti nariadenia neodkladného opatrenia, s poukazom na § 337 ods. 3 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“) v spojení s § 2 ods. 1 C.m.p. zrušil. O nároku na náhradu trov konania rozhodol v zmysle § 52 C.m.p.

2. Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie matky rozsudkom z 29. marca 2021 sp. zn. 23 CoP 40/2020 rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 C.s.p. potvrdil a rozhodol tiež o trovách odvolacieho konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia s poukazom na § 25 ods. 3, § 26

Zákona o rodine vychádzal zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie bez potreby zopakovania či doplnenia dokazovania (§ 383 a § 384 C.s.p., § 68 C.m.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario) dospel k záveru o nedôvodnosti odvolania matky maloletých detí. Ako ďalej odvolací súd uviedol, súd prvej inštancie zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom pre vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil. Odvolací súd poukázal okrem iného na závery znalca, ktorý si nemyslí, že by išlo o priame ovplyvňovanie detí otcom, deti ponúkali celkom vierohodné príbehy vo vzťahu s matkou, zároveň uviedol, že si nemyslí, že by pozitívne zásahy otca mali nejaký vplyv, aby deti matku neodmietali a stretávali sa s ňou. Preto odvolací súd konštatoval, že odmietavý postoj maloletých detí k matke nie je výsledkom správania sa otca (a jeho manipulácie detí, ako tvrdí matka maloletých detí), ale predovšetkým samotnou matkou maloletých detí, na základe už prežitých skúseností s ňou. Avšak odvolací súd prisvedčil v tom, že otec by sa v prítomnosti detí nemal vyjadrovať o matke hanlivo a negatívne. Z obsahu spisu mal odvolací súd ďalej za preukázané, že na základe pozorovaní jednotlivých stretnutí matky s maloletými deťmi, ako aj individuálnych rozhovorov so všetkými maloletými deťmi, je zrejme, že deti sa nechcú zúčastňovať stretnutí s matkou, ktoré im určil súd a prospešná pre nich by bola skutočnosť, keby boli stretnutia na ich dobrovoľnom uvážení, pretože matka si neuvedomuje činy svojho správania, ktoré sa podpisujú na tom, že deti odmietajú stretávanie s ňou. Ďalej je zrejme, že nedošlo k žiadnej pozitívnej zmene postoja maloletých detí ohľadom ich styku s matkou a súdom určené stretávanie s matkou nie je v záujme maloletých detí a nepriaznivo vyplýva na ich duševný vývin a duševnú pohodu. Zo správy kolízneho opatrovníka vyplynulo, že matka mala možnosť preukázať zmenu svojho správania, pracovali s ňou rôzni odborníci, ale žiadna zmena sa neudiala. Odvolací súd mal preukázané, že aj v rámci výkonu rozhodnutia, ktorý bol vedený pod sp. zn. 13 Em 3/2017, boli maloleté deti vypočuté a bolo zistené, že odmietanie styku s matkou u maloletých detí naďalej pretrváva, ako aj, že otec im v styku s matkou nebráni. Odvolací súd ďalej uviedol, že aj keď závery znaleckého dokazovania negativizujú i otca maloletých detí (nielen matku), títo jednoznačne styk matky s deťmi aktuálne neodporúčajú a uvedené vyplýva i z ďalších dôkazov, bolo preto preukázané, že vzťahy medzi matkou a jej deťmi nie sú dobré. Uvedené závery vyplývajú z osobných skúseností detí, ich stretnutí a nesporne k uvedenému prispelo i množstvo oznámení zo strany matky či už na deti, resp. ich otca. Matka uvádza, že pracuje na sebe, avšak pokiaľ tomu tak je, v danej situácii si deti môže opäť získať len pomaly, prácou na sebe, ale aj na vzťahu s deťmi a postupne aj osobným kontaktom na dobrovoľnej báze. Aj keď sa s deťmi nestretáva, je dôležité pracovať na tom, aby vedela reagovať, správať sa v prítomnosti detí, tak, aby si ich získala a neodmietali ju. V súvislosti s odvolacou námietkou matky maloletých, že súd prvej inštancie nevykonal navrhované dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštancie v konaní postupoval naozaj dôsledne, vykonal rozsiahle a dostatočné dokazovanie na zistenie skutočného stavu veci. Záverom odvolací súd zdôraznil dôležitú úlohu oboch rodičov v živote detí a s tým spojenú nevyhnutnosť ďalej pokračovať v pokusoch o nápravu vzťahov medzi rodičmi a deťmi v spolupráci s odborníkmi a v prípade, ak sa vzťahy zlepšia, matka môže podať návrh na zrušenie zákazu styku. O trovách odvolacieho konania rozhodol s poukazom na § 396 ods. 1 v spojení s § 52 C.m.p.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala matka (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie s tým, že súdy jej nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C.s.p.). Namietala, že odvolací súd nenariadil na prejednanie jej odvolania pojednávanie, ktorého predmetom by bolo doplnenie dokazovania v zmysle jej návrhov, ktoré súd prvej inštancie nevykonal, a ktoré, podľa názoru matky by boli spôsobilé objasniť skutočný stav veci a v konečnom dôsledku by súd prvej inštancie dospel k správnym skutkovým zisteniam a nerozhodol o zákaze styku matky s maloletými deťmi. Zároveň dovolateľka bola toho názoru, že súdy nevykonali dokazovanie ohľadne skúmania spôsobilosti otca zabezpečovať starostlivosť o maloleté deti a v tejto súvislosti bola dovolateľka toho názoru, že je nevyhnuté doplniť znalecké dokazovanie, nakoľko súdom ustanovení znalci nezistovali, prečo vlastne maloleté deti matku odmietajú. V dôsledku uvedeného bola dovolateľka toho názoru, že súd prvej inštancie nesprávne a neúplne zistil skutočný stav veci a následne na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. V ďalšom dovolateľka rozsiahlo a podrobne rozobrala skutkový stav veci a vyslovila polemiku o skutkových a právnych záveroch súdu prvej inštancie ako aj

odvolacieho súdu, v dôsledku čoho namietala aj odôvodnenie a nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu. Z týchto dôvodov navrhla napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spolu s rozsudkom okresného súdu zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Dovolateľka zároveň podala návrh na odklad právoplatnosti napadnutého rozhodnutia.

4. Kolízny opatrovník maloletých detí vo svojom vyjadrení k dovolaniu matky poukázal na svoje prechádzajúce ústne i písomne podané vyjadrenia a bol toho názoru, že rozsudok odvolacieho súdu je v súlade s najlepším záujmom maloletých detí, a preto navrhol dovolaním napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť a dovolanie matky maloletých detí odmietnuť.

5. Otec maloletých detí sa k podanému dovolaniu písomne nevyjadril.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil splnenie podmienok pre odloženie právoplatnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia v zmysle ustanovenia § 444 ods. 2 C.s.p. a v súlade s ustálenou praxou tohto súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) účastník, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), zastúpený v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C.s.p.), viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 C.s.p.), dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

8. V zmysle § 2 ods. 1 C.m.p. sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Keďže C.m.p. neustanovuje inak, dovolací súd ďalej skúmal možnosť aplikácie ustanovení C.s.p. pre konanie o dovolaní matky.

9. V zmysle § 419 C.s.p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C.s.p.

10. Podľa § 420 C.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Dovolanie prípustné podľa § 420 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.).

12. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 C.s.p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 C.s.p.). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C.s.p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 C.s.p. alebo § 421 C.s.p. v spojení s § 431 ods. 1 C.s.p. a § 432 ods. 1 C.s.p.). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

13. Matka maloletých detí vyvodzujúc z ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. namietala nevykonanie

navrhovaných dôkazov a nesprávne zistený skutkový stav odvolacím súdom, odôvodnenie a nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu, ako aj nenariadenie pojednávania pred odvolacím súdom.

14. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

15. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4 Cdo 3/2019, 8 Cdo 152/2018, bod 26, 5 Cdo 57/2019, bod 9, 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkom odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

16. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 C.s.p. nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil chyby vymenovanej v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

17. Dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie vecí prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

18. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. V odôvodnení svojich rozhodnutí súdy oboch nižších inšancií popísali obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, uviedli, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, zároveň citovali ustanovenia, ktoré aplikovali a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Odôvodnenie odvolacieho súdu sa vyporadúva so všetkými podstatnými rozhodujúcimi skutočnosťami. Jeho myšlienkový postup je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že v konaní boli preukázané nedobré vzťahy medzi matkou a jej maloletými deťmi, znalci jednoznačne styk matky s deťmi aktuálne neodporúčajú, ďalej mal odvolací súd za zrejme, že nedošlo k žiadnej pozitívnej zmene postoja maloletých detí ohľadom ich styku s matkou a súdom určené stretávanie s matkou nie je v záujme maloletých detí a nepriaznivo vyplýva na ich duševný vývin a duševnú pohodu a prospešná pre nich by bola skutočnosť, keby boli stretnutia na ich dobrovoľnom uvážení. Ohľadne nevykonania navrhnutých dôkazov matkou potrebných na zistenie rozhodujúcich skutočností, odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštalácie pri zistení skutočného stavu vecí postupoval naozaj dôsledne, vykonal rozsiahle a dostatočné dokazovanie na zistenie skutočného stavu vecí, a preto odvolací súd vychádzal z takto zisteného skutkového stavu bez potreby zopakovania či doplnenia dokazovania a bez nariadenia

odvolacieho pojednávania. Zároveň je z rozhodnutia odvolacieho súdu zrejmé, že v prípade zmeny pomerov môže matka dosiahnuť zrušenie zákazu styku podaním nového návrhu. Na základe uvedeného možno konštatovať, že súdy pri hodnotení skutkových zistení a skutkových záverov neopomenuli vziať do úvahy žiadnu z namietaných skutočností, či skutočností, ktoré v konaní vyšli najavo, z uvedeného je zrejmé, ako a z akých dôvodov odvolací súd rozhodol a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) všetky náležitosti v zmysle § 393 C.s.p. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. nemožno považovať to, že matka maloletých detí sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jej predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ C.s.p., pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

19. Dovolací súd v tejto súvislosti považuje za potrebné dodať, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - porov. ustanovenie § 442 C.s.p., v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p., avšak dovolací súd takúto vadu v posudzovanom spore nezistil.

20. Dovolací súd zdôrazňuje, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v dovolacom konaní (II. ÚS 78/05).

21. Realizácia procesného oprávnenia strany sporu (účastníka konania) byť prítomnou na pojednávaní neprichádza do úvahy vtedy, keď súd v súlade so zákonom koná a rozhoduje bez nariadenia pojednávania.

22. Podľa § 385 ods. 1 C.s.p. na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

23. Podľa § 68 C.m.p. odvolací súd dokazovanie zopakuje alebo doplní, ak to pre zistenie skutočného stavu veci považuje za potrebné.

24. V danom prípade: a/ odvolací súd nepovažoval za potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie na zistenie skutočného stavu veci, b/ nariadenie odvolacieho pojednávania nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem. Vzhľadom na to nebolo povinnosťou odvolacieho súdu nariadiť na prejednanie odvolania pojednávanie. Účastníci konania boli pritom riadne upovedomení o čase a mieste verejného vyhlásenia rozsudku odvolacieho súdu spôsobom, ktorý zodpovedá zákonu (§ 385 ods. 1 a contrario v spojení s § 219 ods. 3 C.s.p.). Dovolací súd zdôrazňuje, že vo vzťahu k matke maloletých detí nedošlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces, nakoľko odvolací súd mal z vykonaného dokazovania pred súdom prvej inštancie skutočný stav náležite zistený. Neopodstatnená je preto námietka, že namietaným postupom odvolacieho súdu došlo k procesnej vade v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p.

25. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že matka maloletých detí neopodstatnene namieta, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom jej znemožnil uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C.s.p.). Prípustnosť jej dovolania z tohto ustanovenia nevyplýva, a preto dovolací súd dovolanie matky maloletých detí odmietol podľa § 447 písm. c/ C.s.p. ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

26. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd rozhodol podľa § 52 C.m.p. a § 451 ods. 3 C.s.p.

27. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.